

Gedeparakit (*Cyanoramphus novaezelandiae*)

Beskrivelse

Gedeparakitten var tidligere en talrig fugl på New Zealand, hvor den oprindeligt stammer fra. I dag er den dog totalfredet i naturen, da den i slutningen af 1950'erne var meget tæt på at uddø. Faktisk var der kun 103 individer tilbage på daværende tidspunkt. Takket være en ihærdig indsats fra regeringens side, er bestanden nu i fremgang – og heldigvis for det! Gedeparakitten er nemlig en sjov og underholdende, lille papegøje, der kan få smilet frem hos de fleste, når de hører dens særprægede stemme. Denne lyder eftersigende som en brægende ged og har således givet ophav til artens danske navn. I naturen såvel som i fangenskab danner gedeparakitter par – og som regel for livet! Det er ikke ualmindeligt at se flere par leve sammen i større eller mindre kolonier i naturen. I fangenskab, hvor de begrænses af et bur, kan der dog opstå stridigheder mellem parrene, da gedeparakitter er meget territorielle. Det anbefales derfor kun at holde ét par sammen. Gedeparakitter bør dog aldrig holdes helt alene, da det strider mod deres sociale natur. Når gedeparakitten er 10-12 måneder gammel, er den kønsmoden og således klar til at stifte familie. Der lægges typisk 3-5 æg, og disse klækker efter 18-20 dage. Det kan være svært at se forskel på kønnet hos ungerne, men hos de voksne går det lidt lettere. Hunnen er noget mindre end hannen og har i sin naturlige fjerdragt ofte en blåviolet stribe under vingerne. Den røde plet ved øjnene er desuden ofte mindre hos hunnen. Som fuldt udvokset måler gedeparakitten 25-28 cm og vejer 70-80 gram, og den bliver typisk omkring 6 år gammel.

Fodring

Gedeparakitten er ikke kræsen! I naturen spiser den alt lige fra frø, frugt, bær, nødder til urter, blade, nektar, insekter og endda ådsler. Som grundfoder anvendes lige dele parakit- og undulatblanding, og der suppleres med frugt, grøntsager og naturgrønt som græs, mælkebøtter, skvalderkål m.m. Selvom gedeparakitten er stort set altædende, tåler den dog ikke avocado og kartofler, der i selv ganske små mængder kan gøre dem alvorligt syge og endda medføre døden. Den har til gengæld brug for relativt store mængder kalk og bør derfor have adgang til en kalksten, sepiaskaller eller varmebehandlede strandskaller. Det anbefales også at give den et par dråber torskelevertran i frøblandingen én gang om ugen, da det hjælper den til at optage kalken. Som proteintilskud kan tilbydes små melorme og æggefoder én gang om ugen. Den skal naturligvis også have adgang til rent vand dagligt.

Daglig pasning

Ligesom flertallet af alle andre fugle er gedeparakitten skabt til at flyve, og det skal den også have mulighed for i fangenskab. Det anbefales derfor at holde den i en voliere, men er det ikke muligt, kan et mindre tremmebur i metal gå an, hvis blot den får en daglig flyvetur udenfor buret. To fugle kræver som minimum et bur på 100x140x70 cm men meget gerne større. Gedeparakitter er både nysgerrige og intelligente, og de har således brug for masser af udfordringer for at trives. I bunden af buret lægges et lag af bark- eller bølgeflis (brug ikke sandpapir eller fuglesand), mens den øvre del af buret indrettes med naturgrene i forskellige størrelser, tykkelse og træsorter med masser af bark, kviste, blade, knopper og knaster. Jo mere varierede grenene er, jo mere interessante er de for dine gedeparakitter, der ikke blot bruger dem til at sidde på men også til at slibe næb og kløer. Gedeparakitter elsker desuden at boltre sig i vand, og de har derfor stor glæde af et vandbad. En redekasse samt legetøj som gynger, stiger, reb m.m. bør også indgå i burindretningen. Buret placeres lyst men ikke i direkte sollys og heller ikke i træk. Gedeparakitter er dog relativt hårdføre og kan holdes udendørs året rundt, hvis blot de har mulighed for at søge ly.

Håndtering

Selvom gedeparakitten er meget social og relativt let at tæmme, er den udstyret med et til tider iltert temperament, og den er derfor ikke egnet som selskabsfugl for helt små børn. Større børn og voksne kan dog få stor glæde af disse små, fornøjelige fugle. At tæmme en gedeparakit kræver en god portion tålmodighed, masser af godbidder og daglig håndtering. Når du har fået dine gedeparakitter hjem, skal du give dem et par dage til at falde til ro i de nye omgivelser. Herefter kan du stikke din ene hånd forsigtigt ind i buret og lade dem sidde på den, mens du taler stille til dem uden at bevæge dig. Når de er trygge ved det, kan du begynde at flytte dem fra gren til gren, så de også vænner sig til at sidde på din hånd, når den er i bevægelse. Brug altid kun rolige bevægelser! Når dine gedeparakitter er helt fortrolige med at blive håndteret, kan du tage dem ud af buret og lade dem flyve rundt i værelset – det er noget, de holder af! Husk dog at lukke alle døre og vinduer først. Har du store vinduespartier, er det desuden en god idé at dække dem til, så de ikke flyver mod dem.